

Sveikatos apsaugos ministrui p. A. Verygai
LR sveikatos apsaugos ministerija
Vilniaus g. 33, LT-01506, Vilnius
El. paštas: ministerija@sam.lt.

2020-03-19

Nr. 1

DĖL LEIDIMO LIETUVOS AKREDITUOTOMS PRIVAČIOMS MEDICINOS LABORATORIJOMS ATLIKTI KORONOVIRUSINĖS INFEKCIJOS COVID - 19 TYRIMUS SUTEIKIMO

Lietuvos privačios medicinos laboratorijos yra pasirengusios nedelsiant pradėti koronavirusinės infekcijos COVID - 19 laboratorinės diagnostikos tyrimų (greituosius serologinius IgG & IgM antikūnams nustatyti bei ypač tikslus specifinius PGR tyrimus) atlikimą Lietuvos gyventojams, sveikatos priežiūros įstaigoms bei mobiliesiems punkтам, tokiu būdu aktyviai veikti suvaldant ypač pavojingos koronavirusinės infekcijos COVID-19 plitimą Lietuvoje.

Deja, Lietuvoje nustatytas teisinis reguliavimas nesuteikia teisės privačioms medicinos laboratorijoms atlikti kraujo tyrimų koronavirusinei infekcijai COVID-19 nustatyti. Esame dėl to labai sunerimę ir nusivylę, nes, būdami aktyviais Lietuvos sveikatos sistemos dalyviais, nenorime ir negalime likti pasyviais stebėtojai šiuo sudėtingu laikotarpiu, neturinčiais teisės atlikti savo pareigą, turint visas galimybes operatyviai iširti ir išaiškinti tiek sergančius koronavirusine infekcija asmenis, tiek šios infekcijos nešiotojus, keliančius pavojų Lietuvos gyventojų sveikatai ir gyvybei.

Todėl prašome skubos tvarka atlikti teisės aktų pakeitimus ir suteikti teisę akredituotoms privačioms medicinos laboratorijoms, kaip ir valstybinėms, atlikti diagnostinius laboratorinius koronavirusinės infekcijos COVID-19 tyrimus.

Nedelsiant koronavirusinės infekcijos COVID-19 laboratorinius diagnostinius tyrimus (greituosius serologinius IgG & IgM antikūnams nustatyti, specifinius PGR) yra pasirengusios atlikti šios Lietuvos privačios, akredituotos nacionaliniams bei tarptautiniams kokybės standartams, medicinos laboratorijos:

- **„Diagnostikos laboratorija“ (Antėja), UAB laboratorija** - pasirengusi atlikti greituosius serologinius tyrimus IgG ir IgM antikūnams nustatyti (laboratorijos Kaune ir Vilniuje). Molekulinės diagnostikos laboratorija COVID-19 PGR tyrimui atlikimui turi reikalingą įrangą, laboratorijos specialistus, šiuo metu derinamas reagentų gavimas su tiekėjais. Įstaiga akredituota pagal ISO LST EN 15189:2013 standartą;
- **„Invitro diagnostika“ UAB ir „Rezus.lt“ UAB laboratorijos** – pasirengusios atlikti COVID-19 greituosius serologinius tyrimus IgG ir IgM antikūnams nustatyti. „Invitro diagnostika“ UAB akredituota pagal ISO LST EN 15189:2013 standartą, „Rezus.lt“ UAB - pagal ISO LST EN 15189:2015 standartą;
- **„Medicina practica laboratorija“, UAB** - pasirengusi atlikti COVID-19 PGR tyrimus (laboratorijos Vilniuje ir Kaune) bei greituosius serologinius tyrimus (iš kapiliarinio kraujo), specialistai aprūpinti asmens apsaugos priemonėmis. Įstaiga akredituota pagal ISO LST EN 15189:2013 standartą;

➤ **„SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“, UAB Laboratorinės diagnostikos centras** (laboratorija Vilniuje) - pasirengęs atlikti greituosius serologinius tyrimus dėl COVID-19, o Centro Molekulinės diagnostikos laboratorija – specifinius COVID-19 PGR tyrimus, šiuo metu derinamas reagentų gavimas su keliais tiekėjais. Įstaiga akredituota pagal nacionalinių ir tarptautinių kokybės standartų reikalavimus (ISO LST EN 15189:2013; JCI (Joint Commission International; JAV) Ligoninės standartas, Treatment Abroad Code of Practice (Jungtinė Karalystė), TEMOS (Vokietija) standartai („Tarptautinių pacientų priežiūros“; „Išskirtinės kompetencijos medicinos turizmo srityje“, „Diplomatinės tarybos (Diplomatic Council) kokybės ir Pripažinto paslaugų teikėjo (Preferred provider) statuso suteikimas);

➤ **„SYNLAB Lietuva UAB“, UAB laboratorija** - pasirengusi atlikti COVID-19 greituosius serologinius tyrimus IgG ir IgM antikūnams nustatyti, turi galimybę persiųsti mėginius PGR COVID-19 tyrimams atlikti savo tinklo laboratorijoms Estijoje ir Vokietijoje. Įstaiga akredituota pagal ISO LST EN 15189:2013 standartą.

Prašome kuo skubiau akredituotas privačias medicinos laboratorijas įtraukti į koronavirusinės COVID-19 infekcijos tyrimų atlikimo programas, tvarkas ir diagnostikos algoritmus, suteikiant joms teisę atlikti šiuos tyrimus, rasti galimybių aprūpinti jas reagentais COVID – 19 greitiesiems serologiniams bei PGR tyrimams atlikti, o jose dirbančius darbuotojus - apsaugos priemonėmis (sustojus reagentų bei apsaugos priemonių tiekimui karantino laikotarpiu), siekiant užtikrinti savalaikį, saugų, efektyvų ir nenutrūkstamą didėjančios apimties laboratorinių tyrimų koronavirusinei infekcijai COVID-19 diagnozuoti atlikimą.

Siekiant suvaldyti COVID-19 infekcijos spartų plitimą Lietuvoje, taip pat yra būtina nedelsiant praplėsti padidintos rizikos grupei priklausančių asmenų grupių sąrašą, jiems, pirmiausia (dėl ekonominių priežasčių), atliekant greituosius serologinius kraujo tyrimus IgG / IgM antikūnams nustatyti (šiuos tyrimus rekomenduotina atlikti kas 7-14 d.), o, įtarus ligos atvejus ar serologiniais tyrimais nustatytus teigiamus atvejus, – juos patvirtinti specifiniais PGR tyrimais bei imtis atitinkamų asmenų izoliacijos ir aplinkos dezinfekcijos veiksmų:

1) visi sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai (dirbantys įstaigose karantino laikotarpiu), siekiant užkirsti potencialų šios infekcijos perdavimą nuo galimai užsikrėtusių (nediagnozuotų sergančiųjų ar besimptomų infekcijos nešiotojų) įstaigos darbuotojų - jų aptarnaujantiems pacientams bei kolegoms medikams (medikų išsaugojimas pavojingos infekcijos protrūkio metu – turi būti vienas svarbiausių valstybės prioritetų);

2) darbuotojai, dirbantys viešajame sektoriuje bei karantino laikotarpiu teikiantys būtinausias paslaugas gyventojams (vaistinių, policijos, degalinių, parduotuvių ir kt. darbuotojai), kurių savalaikis susirgimo šia pavojinga infekcija diagnozavimas ir asmenų izoliavimas ženkliai prisidėtų prie koronavirusinės infekcijos plitimo stabilizavimo ar sustabdymo;

3) asmenys, turėję ar turintys sąlyčio galimybes su izoliavusiu save asmeniu - gyvenantys toje pačioje gyvenamojoje vietoje (bute, name), kurioje yra ir saviizoliavęs asmuo, turėjęs sąlytį su galimai užsikrėtusiu ar sergančiuoju šia infekcija asmeniu;

4) asmenys, grįžę iš bet kokios užsienio valstybės prieš 14 dienų iki karantino paskelbimo datos, nepriklausomai nuo to, ar jiems yra pasireiškę klinikiniai šios virusinės infekcijos simptomai, ar ne (jie gali būti lengva ar besimptomė forma persirgusiais, tapusiais pavojingais lėtiniais viruso nešiotojais bei platintojais).

Dėl sparčiai blogėjančios epidemiologinės situacijos Lietuvoje artimiausiu metu ženkliai išaugs laboratorinių tyrimų COVID-19 infekcijai diagnozuoti poreikis ir kils sunkiai pakeliama našta šiuo metu šiuos tyrimus atliekančioms valstybinėms laboratorijoms. Esant tokiai situacijai, tikėtina, padaugės atvejų, kuomet laiku nebus nustatyta ši pavojinga infekcija, ji toliau plis Lietuvos gyventojų tarpe, sukeldama sunkius padarinius Lietuvos žmonių sveikatai ir gyvybei, šalies ūkiui ir ekonomikai.

Tuo tarpu mūsų atstovaujamos pažangiausios akredituotos Lietuvos privačios medicinos laboratorijos yra pasirengusios nedelsiant suteikti Lietuvos žmonėms, sveikatos priežiūros įstaigoms bei mobiliems punkтам operatyvią pagalbą, kokybiškai atlikdamos koronavirusinės infekcijos COVID-19 diagnostinius tyrimus, siekiant suvaldyti šios infekcijos plitimą Lietuvoje, sumažinti Lietuvos žmonių sveikatos ir gyvybės praradimus, valstybės patiriamus milžiniškus ekonominius nuostolius.

Dirbdami kartu partnerystės pagrindais su puikiai šiuo metu dirbančiomis valstybinėmis laboratorijomis, padėsime joms susitvarkyti su ženkliai išaugusiančiais laboratorinių tyrimų poreikiais bei apsaugoti jose dirbančius medicinos darbuotojus nuo streso ir pervargimo sindromo, sumažinti diagnostinių klaidų tikimybę.

Prašome Jūsų skubos tvarka priimti atitinkamus sprendimus ir atlikti teisės aktų pakeitimus, suteikiant teisę Lietuvos akredituotoms privačioms laboratorijoms atlikti koronavirusinės infekcijos COVID-19 serologinius ir PGR tyrimus bei praplečiant padidintos rizikos asmenų, kuriems indikuotini laboratoriniai koronavirusinės infekcijos COVID-19 tyrimai, kategorijų sąrašą.

Su pagarba:

V. Gedutis

„Diagnostikos laboratorija“ (Antėja) UAB generalinis direktorius

D. Kazlauskienė

„Invitro diagnostika“ UAB direktorė

V. Barakauskas

„Medicina practica laboratorija“ UAB direktorius

D. Kazlauskienė

„Rezus.lt“ UAB direktorė

Dr. L. Paškevičius

„SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“ UAB direktorius

K. Marčiulaitienė

„SYNLAB Lietuva UAB“, UAB direktorė